

Nr 39.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 15 mars 1912.
" " " i Andra kammaren den 15 mars 1912.

*Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckt motion¹ om
åvägabringande af utredning och förslag i fråga om
ägande- och dispositionsrätten till såväl allmän väg som
företvarande sådan väg.*

(Lagutskottets utlåtande nr 21.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har af enskild motionär hemställt att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte, efter verkställd utredning, låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser i syfte dels att vienna trygghet från det allmännas sida i dispositionsrätten till allmän väg, och dels att ordna äganderättsförhållande till allmän väg, som nedlagts.

Ifrågavarande motion afser lagstiftningsåtgärder dels för vinnande af trygghet i ägande- och dispositionsrätten till i bruk varande allmänna vägar, vare sig redan befintliga eller sådana som kunna komma att anläggas, och dels för ordnande af de rättsförhållanden, som kunna uppstå därigenom att äldre vägar upphört att tagas i bruk för deras ursprungliga ändamål.

Beträffande förstnämnda fråga — angående nu befintliga och framdeles tillkommande allmänna vägar — finner Riksdagen behof föreligga att genom lagstiftningen få rättsförhållandena i förevarande afseende beträffande dessa vägar och hvad därmed sammanhör ordnade på ett tillfredsställande sätt.

I fråga om grundlinjerna för en blifvande lagstiftning hafva framställtts åtskilliga förslag. Ehuru Riksdagen icke i frågans närvarande skede kan göra något bestämdare uttalande om den lösning, som framför andra bör sökas, finner Riksdagen sig dock böra frambålla såsom

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 14 saml. 18 häft. (Nr 39—47.) 1

sin mening, att det synes i hög grad tvifvelaktigt, huruvida det skulle vara lämpligt att för tryggande af rätten till allmänna vägar nödgas tillita ett mer eller mindre vidlyftigt och kostsamt lagfartsförfarande. Enklast kunde frågan möjligen lösas genom sådana lagbestämmelser, att, sedan i vederbörlig ordning viss vägsträcka förklarats skola utgöra allmän väg och antingen ingått i vägdelning eller öfvertagits till underhåll af väggkassan, vägen äfven om den fortfarande vore att anse såsom en del af den fastighet, hvarifrån marken till densamma tagits, dock så till vida ställdes utom fastighetsägarens förfoganderätt att dess användande för sitt ändamål icke kunde förhindras. På en blifvande utredning lär emellertid få ankomma att närmare utfinna sättet, huru en sådan lösning, som här antydts, kan stå att vinna, eller huru lösningen af frågan eljest må kunna ernås.

Såsom ofvan anmärkts, har motionären äfven afsett ett ordnande af äganderättsförhållandena beträffande sådan vägmark, som varit allmän väg, men upphört att användas för sitt ändamål. I fråga härom finner Riksdagen jämväl behof af en utredning föreligga. Men däremot ställer sig Riksdagen tveksam, huruvida en sådan utredning kan leda till en enhetlig lösning af frågan på lagstiftningens väg eller på annat sätt. Det synes fastmera kunna ifrågasättas, huruvida öfverhufvud taget tvistefrågor i detta afseende lämpligen kunna lösas annorledes än genom myndighets eller domstols afgörande i hvarje särskildt fall. Det oaktadt finner Riksdagen likväl, att, om en utredning kommer till stånd angående äganderättsförhållandena med afseende på allmänna vägar, uppmärksamhet bör ägnas äfven åt denna del af frågan. Enligt Riksdagens uppfattning torde det emellertid icke vara lämpligt att, såsom blifvit ifrågasatt, förvärf af sådan mark, som utgöres af en nedlagd allmän väg, skulle kunna grundas på en i viss ordning hos domaren gjord anmälan. En öfverflyttning i nämnda form af ägande- eller dispositionsrätten till dylikt område synes nämligen icke vara tillrådlig.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen härmed anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t låta verkställa utredning dels angående ägande- och dispositionsrätten till allmänna vägar och till mark, som utgöres af nedlagd sådan väg, och dels huru trygghet må vinnas för det allmänna i dispositionsrätten till allmän väg, samt för Riksdagen framlägga de förslag, som af denna utredning föranledas.

Stockholm den 15 mars 1912.

Med undersåtlig vörduad.